EL PLA IBARRETXE

Incloem el document “Proposta d’Estatut polític de la Comunitat d’Euskadi”, recentment aprovat pel Parlament Basc,

Proposta d'ESTATUT POLÍTIC de la Comunitat D'EUSKADI

Ajuria-Enea, 25. d'octubre de 2003

ESTATUT POLÍTIC DE LA COMUNITAT D'EUSKADI

ÍNDEX

-PREÀMBUL

-TÍTOL PRELIMINAR

-TÍTOL I.- DEL RÈGIM DE RELACIÓ POLÍTICA AMB L'ESTAT ESPANYOL I LES SEVES GARANTIES
Capítol Primer.- De l'Estatus de Lliure Associació
Capítol Segon.- De les Garanties de l'Autogovern
Capítol Tercer.- De la Modificació i Actualització de l'Estatut Polític

-TÍTOL II.- DELS PODERS A LA COMUNITAT D'EUSKADI
Capítol Primer.- Del Poder Legislatiu. El Parlament Basc
Capítol Segon.- Del Poder Ejecutiu. El Govern Basc i el Lehendakari
Capítol Tercer.- Del Poder Judicial. El Consell Judicial Basc

-TÍTOL III.- DEL RÈGIM DE RELACIÓ POLÍTICA I INSTITUCIONAL A L'ÀMBIT DE LA COMUNITAT D'EUSKADI
Capítol Primer.- De les Institucions Basques
Capítol Segon.- De la institucionalització i les relacions internes

-TÍTOL IV.- DE L'EXERCICI DEL PODER PÚBLIC A LA COMUNITAT D'EUSKADI
Capítol Primer.- De l'exercici de l'Autogovern basc
Capítol Segon.- Del Règim General d'Exercici del Poder Públic
Capítol Tercer.- De les Polítiques Públiques exclusives de l'Estat
Capítol Quart.- De les Polítiques Públiques exclusives de la Comunitat d'Euskadi
Secció 1ª.- Polítiques Públiques exclusives de règim general
Secció 2ª.- Polítiques Públiques exclusives de règim específic

-TÍTOL V.- DE L'ECONOMIA, HISENDA i PATRIMONI A LA COMUNITAT D'EUSKADI
Capítol Primer.- De l'Exercici del Poder Públic en l'àmbit econòmic
Capítol Segon.- De l'Ordenació econòmica i financera d'Euskadi
Capítol Tercer.- De la Hisenda i Patrimoni d'Euskadi

-TÍTOL VI.- DEL RÈGIM DE RELACIÓ POLÍTICA AMB L'ÀMBIT EUROPEU I INTERNACIONAL
Capítol Primer.- De les Relacions amb Europa
Capítol Segon.- De les Relacions Exteriors
Capítol Tercer.- De la Cooperació al Desenvolupament

-DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA
-DISPOSICIÓ FINAL

PREÀMBUL

El Poble Basc o Euskal Herria és un Poble amb identitat pròpia en el conjunt dels pobles d'Europa, dipositari d'un patrimoni històric, social i cultural singular, que es troba geogràficament en set Territoris actualment articulats en tres àmbits juridicopolítics diferents ubicats en dos Estats.

El Poble Basc té dret a decidir el seu propi futur, tal i com es va aprovar per majoria absoluta el 15 de febrer de 1990 en el Parlament Basc, i de conformitat amb el dret d'autodeterminació dels pobles, reconegut internacionalment, entre d'altres instàncies, en el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics i en el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals.

L'exercici del dret del Poble Basc a decidir el seu propi futur es materialitza des del respecte al dret que tenen els ciutadans i ciutadanes dels diferents àmbits juridicopolítics en els què actualment s'articula, a ser consultats per decidir el seu propi futur. És a dir, serà amb el respecte a la decisió dels ciutadans i ciutadanes de l'actual Comunitat Autònoma Basca, la decisió dels ciutadans i ciutadanes de la Comunitat Foral de Navarra, així com les decisions dels ciutadans i ciutadanes dels Territoris bascos d'Iparralde (País Basc Nord) – Lapurdi, Behe Nafarroa, i Zuberoa-.

De conformitat amb aquests tres pilars i com a part integrant del Poble Basc, els ciutadans i ciutadanes de l'actual Comunitat Autònoma d'Euskadi, integrada pels Territoris d'Àlaba, Biscaia i Guipúscoa, en l'exercici de la nostra voluntat democràtica i en virtut del respecte i actualització dels nostres drets històrics recollits en l'Estatut de Gernika i en la Constitució espanyola, manifestem la nostra voluntat de formalitzar un nou pacte polític per la convivència.

Aquest pacte polític es materialitza en un nou model de relació amb l'Estat espanyol, basat en la lliure associació i compatible amb les possibilitats de desenvolupament d'un estat composat, plurinacional i asimètric.

En vista de tot això, els ciutadans i ciutadanes d'Àraba, Biscaia i Guipúscoa ratifiquem el següent

ESTATUT POLÍTIC

TÍTOL PRELIMINAR

Artícle 1.- De la Comunitat d'Euskadi

Com a part integrant del Poble Basc o Euskal Herria, els Territoris bascos d'Àlaba, Biscaia i Guipúscoa, així com els ciutadans i ciutadanes que els integren, en l'exercici del dret a decidir lliurement i democràtica el seu propi marc d'organització i de relacions polítiques, i com a expressió de la seva nacionalitat i garantia d'autogovern, es constitueixen en una Comunitat basca lliurement associada amb l'Estat espanyol sota la denominació de Comunitat d'Euskadi.

Article 2.- Territori

1. L'àmbit territorial de la Comunitat d'Euskadi comprendrà els límits geogràfics i administratius que es corresponen amb les actuals demarcacions que constitueixen els Territoris Històrics d'Àlaba, Biscaia i Guipúscoa.

2. Des del respecte al principi democràtic, podran agregar-se a la Comunitat d'Euskadi els enclavaments territorials que, estant situats en la seva totalitat dins del seu territori, es manifesten, lliurement i democràtica a favor de la seva incorporació, mitjançant el compliment dels requisits següents:

a) Que sol.licitin la incorporació els Ajuntaments interessats.
b) Que ho acordin els habitants dels Municipis de l'enclavament, mitjançant un referèndum que s'haurà de convocar a l'efecte, aprovat per majoria dels vots vàlids emesos.
c) Que ho aprovin el Parlament Basc i les Corts Generals de l'Estat.

Article 3.- Símbols

1. Euskadi disposarà de símbols propis de representació de la seva identitat nacional, tant a l'interior com a l'exterior. Per una Llei del Parlament Basc es regularà l'ús i prelació dels símbols polítics a Euskadi.

2. La bandera d'Euskadi és la bicrucífera, composada d'aspa verda, creu blanca superposada i fons vermell. Així mateix, es reconeixen les banderes i ensenyes pròpies dels Territoris Històrics que integren Euskadi.

3. Correspondrà al Parlament Basc l'aprovació de les modificacions que s'estimen convenients en relació amb la denominació lingüística d'Euskadi o de les seves Institucions pròpies. Així mateix correspondrà a les Institucions respectives dels seus Territoris Històrics l'aprovació de les modificacions que

estimin convenients en relació amb les denominacions lingüístiques d'Àlaba, Biscaia i Guipúscoa, i la de les seves Institucions Forals.

Article 4.- Ciutadania i nacionalitat basca

1. Correspon la ciutadania basca a totes les persones que tinguin veïnatge administrativa en algun dels municipis de la Comunitat d'Euskadi. Tots els ciutadans i ciutadanes bascos, sense cap tipus de discriminació, disposaran a la Comunitat d'Euskadi dels drets i deures que reconeix el present Estatut i l'ordenament jurídic vigent.

2. Es reconeix oficialment la nacionalitat basca per a tots els ciutadans i ciutadanes bascos, de conformitat amb el caràcter plurinacional de l'Estat espanyol. L'adquisició, conservació i pèrdua de la nacionalitat basca, així com la seva acreditació, serà regulada per una Llei del Parlament Basc ajustant-se als mateixos requisits exigits a les Lleis de l'Estat per a la nacionalitat espanyola, de manera què l'accés o acreditació indistinta d'ambdues serà compatible i produirà en plenitud els efectes jurídics que determinen les Lleis.

3. Ningú no podrà ser discriminat en raó de la seva nacionalitat ni en podrà ser privat arbitràriament.

Article 5.- Diàspora basca

1. Totes les persones residents a l'exterior que hagin disposat del seu últim veïnatge administratiu a la Comunitat d'Euskadi, així com els seus descendents, si així ho sol.licitessin, podran gaudir, de conformitat amb allò que disposin les Lleis, tant de la nacionalitat basca com dels drets polítics que corresponen als ciutadans i ciutadanes bascos.

2. Sense perjudici d'allò disposat à l'apartat anterior, les Institucions basques fomentaran des d'una perspectiva integral els vincles socials, econòmics i culturals amb els membres de les col.lectivitats i centres bascos a l'exterior. Per una Llei del Parlament Basc s'hi regularan les relacions, així com els drets i prestacions que es considerin oportuns.

3. A fi de prestar l'assistència necessària als membres de les col.lectivitats basques a l'exterior, les Institucions basques podran formalitzar convenis i tractats de cooperació amb institucions públiques i privades dels països en els què s'ubiquen.

Article 6.- Relacions amb la Comunitat Foral de Navarra

1. La Comunitat d'Euskadi i la Comunitat Foral de Navarra podran establir els vincles polítics i les relacions internes a nivell municipal i territorial que considerin més adequats per al desenvolupament i el benestar social, econòmic i cultural dels seus ciutadans i ciutadanes, sense més limitació que la

seva pròpia voluntat, expressada i ratificada de conformitat amb els corresponents ordenaments jurídics d'ambdues Comunitats.

2. A aquests efectes, es podran celebrar convenis i acords de cooperació entre ambdues Comunitats per al desenvolupament i la gestió d'àmbits d'interès comú, inclòs, en el seu cas, la possibilitat d'establir instruments comuns de cooperació, si així fóra aprovat per les seves respectives Institucions d'autogovern. L'Estat respectarà en tot cas la celebració dels convenis i acords de cooperació entre ambdues Comunitats, no resultant, per tant, d'aplicació a aquestes relacions, allò disposat a l'article 145 de la Constitució.

3. Si en el futur, els ciutadans i ciutadanes de la Comunitat d'Euskadi i els de la Comunitat Foral de Navarra decidissin lliurement conformar una estructura política conjunta, s'establirà, de comú acord, un procés de negociació política entre les Institucions respectives per articular un nou marc d'organització i de relacions polítiques que, en darrer terme, haurà de ser ratificat per la ciutadania d'ambdues Comunitats.

Article 7.- Relacions amb els Territoris bascos d'Iparralde (País Basc Nord)

En el marc de la Unió Europea, es propiciarà la firma dels Acords i Tractats que siguin precisos perquè els Territoris i Comunitats bascos situats a ambdós costats dels Pirineus puguin utilitzar, de la forma més àmplia i extensa possible, les potencialitats que ofereix la normativa actual o futura de cooperació transfronterera per estrènyer els especials llaços històrics, socials i culturals, entre la Comunitat d'Euskadi i els Territoris i Comunitats bascos ubicats a l'Estat francès, fins i tot la capacitat d'establir instruments de cooperació a nivel municipal i territorial, des del respecte a la voluntat dels seus ciutadans i ciutadanes respectius.

Article 8.- Euskera

1. L'euskera, llengua pròpia del Poble Basc, tindrà, com el castellà, caràcter de llengua oficial d'Euskadi, i tots els seus habitants tenen el dret a conèixer i usar ambdues llengües.

2. Les Institucions basques, tenint en compte la diversitat sociolingüística, garantiran l'ús d'ambdues llengües, regulant-ne el caràcter oficial, i arbitraran i regularan les mesures i mitjans necessaris per assegurar-ne el coneixement.

3. Ningú no podrà ser discriminat per raó de la llengua.

4. La Reial Acadèmia de la Llengua Basca-Euskaltzaindia és Institució consultiva oficial pel que fa a l'euskera.

5. En ser l'euskera patrimoni d'altres Territoris bascos i comunitats, a més dels vincles i correspondència que mantinguin les Institucions acadèmiques i culturals, la Comunitat d'Euskadi podrà formalitzar els acords o convenis que permetin d'establir-hi relacions culturals a fi de salvaguardar i fomentar l'euskera.

Article 9.- Valors de l'Autogovern basc

L'exercici de l'autogovern basc es regirà pels valors de la libertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític; pel reconeixement i garantia dels drets i deures fonamentals recollits en els cànons universals declaratius dels drets humans; així com pels principis essencials del sistema polític democràtic i de l'estat de dret.

Article 10.- Drets Humans i Llibertats

1. D'acord amb els valors de l'autogovern basc, i tenint en compte el caràcter prioritari de la defensa i protecció dels Drets Humans i Llibertats de totes les persones, el Parlament Basc desenvoluparà per una Llei una Carta de Drets i Deures Civils i Polítics de la ciutadania basca.

2. Així mateix una Llei del Parlament Basc regularà la creació d'un Observatori Basc de Drets Humans i Llibertats, com a instrument independent per vetllar per la defensa dels drets humans i llibertats de totes les persones, sense distinció.

Article 11.- Drets i deures fonamentals de la ciutadania basca

1. Els ciutadans i ciutadanes bascos són titulars dels Drets i Deures fonamentals establerts a la Constitució; els drets i obligacions establerts en els tractats de la Unió Europea, que els corresponen per la seva condició de ciutadans i ciutadanes europees; així com dels drets humans, individuals i col.lectius, reconeguts internacionalment i, en particular, els recollits expressament a la Declaració Universal dels Drets Humans, el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, i el Conveni Europeu per a la protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals.

2. Els poders públics bascos, en l'àmbit de la seva competència:

a) Vetllaran i garantiran l'adequat exercici dels drets i deures fonamentals dels ciutadans i ciutadanes.
b) Facilitaran la participació de tots els ciutadans i ciutadanes en la vida política, econòmica, cultural i social basca.
c) Adoptaran aquelles mesures dirigides a promoure les condicions i a eliminar els obstacles perquè la llibertat, la seguretat i la igualtat de les persones i dels grups en què s'integren siguin efectives i reals.

d) Impulsaran particularment una política tendent a la millora de les condicions de vida i treball.

e) Adoptaran aquelles mesures que tendeixin a fomentar l'augment de l'ocupació i l'estabilitat econòmica.

f) Garantiran el respecte als drets de les minories existents al seu interior.

3. S'atribueix a les Institucions basques el desenvolupament constitucional, en l'àmbit de la Comunitat d'Euskadi, de l'exercici dels drets i deures fonamentals que garantitzin la representativitat i participació de la ciutadania en la vida política, econòmica i social, a través dels partits polítics, així com dels sindicats de treballadors i associacions empresarials.

A aquests efectes, per una Llei del Parlament Basc s'establirà el règim de creació, reconeixement, organització i extinció de partits polítics, sindicats de treballadors i associacions empresarials a la Comunitat d'Euskadi. Les Lleis Orgàniques de l'Estat garantiran la seva interlocució i participació diferenciada davant les Institucions i Òrgans de l'Administració de l'Estat.

4. Correspon a la Comunitat d'Euskadi la creació i regulació, per una Llei del Parlament Basc, de la Institució de l'*Ararteko* (Síndic de Greuges) com a òrgan singular designat que hi és adscrit, que exerceix la defensa dels drets i deures fonamentals de la ciutadania basca mitjançant la supervisió de l'activitat de les Administracions públiques, de la qual informarà el propi Parlament.

TÍTOL I.- DEL RÈGIM DE RELACIÓ POLÍTICA AMB L'ESTAT ESPANYOL I LES SEVES GARANTIES

Capítol Primer.- De l'Estatus de Lliure Associació

Article 12.- Règim de Lliure Associació

Els ciutadans i ciutadanes de la Comunitat d'Euskadi, d'acord amb la seva pròpia voluntat i amb el respecte i actualització dels drets històrics que contempla la disposició addicional primera de la Constitució, accedeixen a l'autogovern mitjançant un règim singular de relació política amb l'Estat espanyol, basat en la lliure associació, des del respecte i el reconeixement mutu, d'acord amb el que s'estableix en el present Estatut Polític, que constituirà a tals efectes la seva norma institucional bàsica.

L'acceptació d'aquest Règim de Lliure Associació no suposa cap renúncia dels drets històrics del Poble Basc, que podran ser actualitzats en cada moment en funció de la seva pròpia voluntat democràtica.

Article 13.- Exercici democràtic del Dret a Decidir

1. Als efectes de l'exercici democràtic del dret de lliure decisió dels ciutadans i ciutadanes bascos, del què emana la legitimitat democràtica del present Estatut, les Institucions de la Comunitat d'Euskadi ostenten la potestat per regular i gestionar la realització de consultes democràtiques a la ciutadania basca per via de referèndum, tant pel que fa a assumptes del seu àmbit competencial com a les relacions que desitgen tenir amb d'altres Territoris i Comunitats del Poble Basc, així com en allò relatiu a les relacions amb l'Estat espanyol i les seves Comunitats Autònomes, i a les relacions en l'àmbit europeu i internacional.

2. Les Institucions de la Comunitat d'Euskadi regularan en el seu àmbit territorial l'exercici del dret a la consulta en referèndum mitjançant una Llei del Parlament Basc, establint, a tal efecte, les modalitats, el procediment a seguir en cada cas, les condicions de validesa dels seus resultats i la seva incorporació a l'ordenament jurídic.

3. Quan en l'exercici democràtic de la seva lliure decisió, els ciutadans i ciutadanes bascos manifestaran, en consulta plantejada a l'efecte, la seva voluntat clara i inequívoca d'alterar íntegrament o substancial el model i règim de relació política amb l'Estat espanyol, així com les relacions amb l'àmbit europeu i internacional, que es regulen en el present Estatut, les Institucions basques i les de l'Estat assumiran el compromís de garantir un procés de negociació per establir les noves condicions polítiques que permetin materialitzar, de comú acord, la voluntat democràtica de la societat basca.

Capítol Segon.- De les Garanties de l'Autogovern

Article 14.- Principis de Relació Política amb l'Estat

El règim de relacions entre la Comunitat d'Euskadi i l'Estat espanyol que contempla el present Estatut se subjeta a l'establiment d'un règim de garanties jurídiques basat en els principis de llealtat institucional recíproca, cooperació i equilibri entre poders.

En virtut de la naturalesa de pacte polític d'aquest règim de relacions, l'Estat haurà d'esgotar tots els instruments de cooperació i de prevenció de conflictes que s'estableixen en el present Estatut. En conseqüència, no resultarà d'aplicació unilateral, per part de l'Estat, la previsió de l'article 155 de la Constitució, ni podrà dictar unilateralment mesures coercitives de compliment obligatori per a la Comunitat d'Euskadi.

Article 15.- Comissió Bilateral Euskadi-Estat

1. Amb caràcter general, l'Estat i la Comunitat d'Euskadi garantiran la utilització del mecanisme de consulta prèvia, així com les cartes de cooperació, que constitueixen requeriments que podran dirigir-se lliurement les Institucions entre si a fi de cercar la informació i col.laboració necessàries per harmonitzar les seves actuacions respectives i prevenir situacions eventuals de conflicte.

2. Es constitueix la Comissió Bilateral Euskadi-Estat, formada per un nombre igual de representants designats pel Govern de l'Estat i pel Govern Basc, que coneixerà amb caràcter general les relacions institucionals de cooperació intergovernamental i que haurà d'harmonitzar l'aplicació dels següents procediments singulars:

a) Conèixer i informar dels projectes de Llei que afecten el desenvolupament dels drets i deures fonamentals.

b) Gestionar davant les Corts Generals o el Parlament Basc requerimients de cooperació normativa quan es produeixi la tramitació de Lleis, disposicions normatives o actes amb força de Llei que puguin vulnerar el règim de relacions i de repartiment competencial entre l'Estat i la Comunitat d'Euskadi.

3. A aquesta Comissió bilateral li correspondrà, també, la coordinació i el seguiment de les actuacions en matèria de relacions exteriors.

4. La Comissió Bilateral Euskadi-Estat exercirà les seves funcions sense perjudici dels altres organismes específics de coordinació per a polítiques i matèries concretes previstes en el present Estatut.

Article 16.- Tribunal de Conflictes Euskadi-Estat

S'estableixen les següents mesures especials d'ordenació jurídica i processal del Tribunal Constitucional en relació amb la Comunitat d'Euskadi:

1. Es crea una nova Sala Especial del Tribunal Constitucional, que es constituirà en el Tribunal de Conflictes Euskadi-Estat, i coneixerà els procedimients de declaració d'inconstitucionalitat i dels conflictes constitucionals que es puguin suscitar en relació amb les Institucions i Poders de la Comunitat d'Euskadi, absorbint a tal fi les facultats d'entre les assenyalades que corresponguin al Tribunal en Ple.

2. La Sala Especial del Tribunal Constitucional, constituïda com a Tribunal de Conflictes Euskadi-Estat, estarà integrada per sis magistrats. Els tres primers seran designats pel Tribunal en Ple, a proposta del Senat, i entre els magistrats que ja s'integren en el Tribunal. Els tres restants seran de nou nomenament, corresponent aquest al Rei a proposta del Parlament Basc, entre juristes bascos que requeriran les mateixes condicions de competència com a

juristes que els magistrats del Tribunal. Actuarà com a President de la Sala Especial un dels seus magistrats per torn, que tindrà vot de qualitat.

3. S'estableix un nou procediment de conflicte de competències negatiu davant el Tribunal Constitucional, que tindrà com a actor el Govern Basc i com a òrgan de requeriment el Govern de l'Estat, per declarar-se el darrer incompetent per exercir les atribucions que li confereixen la Constitució o les Lleis en relació a la Comunitat d'Euskadi. La Sentència del Tribunal podrà, o bé declarar la improcedència del requeriment, o bé declarar la seva procedència, establint en tal cas un termini dins del qual s'haurà d'exercir l'atribució requerida.

4. Els Poders i Institucions de la Comunitat d'Euskadi podran exercir davant el Tribunal de Conflictes una acció constitucional a l'objecte de dirimir l'afectació a l'autogovern basc de les Sentències recaigudes en processos en què no n'hagin estat part. Es deduirà mitjançant un únic escrit d'interposició en el termini de dos mesos des de la publicació al Butlletí Oficial de l'Estat de les Sentències, a fi que el Tribunal de Conflictes Euskadi-Estat resolgui sobre la producció d'efectes per la Sentència en l'àmbit de la Comunitat d'Euskadi.

5. En virtut del present Estatut Polític, en els procedimients constitucionals en els que siguin part les Institucions basques es garantirà de manera singular el principi d'equilibri entre poders, de manera que la impugnació pel Govern de l'Estat de les disposicions normatives i resolucions adoptades per les Institucions basques no suposi la seva suspensió automàtica prevista amb un caràcter general a l'article 161.2 de la Constitució.

Capítol Tercer.- De la Modificació i Actualització de l'Estatut Polític

Article 17.- Procediment de modificació i actualització

Sense perjudici de les especificitats establertes a la regulació de l'exercici democràtic del dret a decidir, per a la modificació i actualització d'aquest Estatut Polític se seguirà el següent procediment:

a) La iniciativa correspondrà al Parlament Basc a proposta d'1/5 part dels seus membres, al Govern Basc, o a les Corts Generals de l'Estat.
b) La proposta haurà de ser aprovada per la majoria absoluta del Parlament Basc.
c) Un cop aprovada, s'iniciarà un procés de negociació entre les Institucions Basques i les de l'Estat, que s'haurà de culminar en un termini màxim de 6 mesos.
d) L'acord assolit, en el seu cas, haurà de ser aprovat pel Parlament Basc i les Corts Generals i ratificat definitivament per la societat basca, mitjançant un referèndum convocat a tal efecte pel Govern Basc.

e) En el suposat cas que no s'arribés a un acord, el Parlament Basc podrà sol.licitar al Govern Basc que sotmeti a la ratificació de la societat basca mitjançant un referèndum la proposta inicialment aprovada.

f) Si la proposta és ratificada per la societat basca, s'iniciarà un nou procés de negociació amb les Institucions de l'Estat per incorporar la voluntat democràtica de la societat basca a l'ordenament jurídic.

TÍTOL II.- DELS PODERS A LA COMUNITAT D'EUSKADI

Article 18.- Poders d'Euskadi

1. Els Poders d'Euskadi emanen de la seva ciutadania, a qui correspon, en tot cas, la legitimitat de la seva articulació i el seu exercici a través de les seves pròpies Institucions d'Autogovern.

2. La Comunitat d'Euskadi exerceix el Poder Legislatiu, el Poder Executiu i el Poder Judicial a través del Parlament Basc, del Govern Basc i del seu Lehendakari, i de les Institucions del Poder Judicial d'Euskadi, des del respecte al règim foral privatiu dels Territoris Històrics i de conformitat amb els principis d'independència i separació de poders que fonamenten el sistema democràtic.

3. Les Institucions Basques i les Institucions de l'Estat exerciran els seus poders respectius en l'àmbit que els correspongui de conformitat amb allò disposat en el present Estatut, en un marc bilateral de cooperació i de respecte mutu.

Capítol Primer.- Del Poder Legislatiu. El Parlament Basc

Article 19.- Funcions

1. El Parlament Basc exerceix la potestat legislativa de la Comunitat d'Euskadi, aprova els seus pressupostos i impulsa i controla l'acció del Govern Basc, i tot sense perjudici de les restants atribucions i competències que li encomana aquest Estatut, i de les atribucions i competències de les Institucions Forals dels Territoris Històrics.

2. Correspon, a més, al Parlament Basc:

a) Designar els Senadors que han de representar la Comunitat d'Euskadi mitjançant el procediment que a l'efecte s’assenyali en una Llei del propi Parlament Basc que n’assegurarà l'adequada representació proporcional.

b) Sol.licitar del Govern de l'Estat l'adopció d'un Projecte de Llei o remetre a la Mesa del Congrés una Proposició de Llei, delegant davant d'aquesta Cambra els membres del Parlament Basc encarregats de la seva defensa.

c) Interposar el recurs d'inconstitucionalitat.

Article 20.- Naturalesa, composició i règim d'elecció

1. El Parlament Basc és inviolable.

2. El Parlament Basc estarà integrat per un nombre igual de representants de cada Territori Històric elegits per sufragi universal, lliure, directe i secret.

3. La circumscripció electoral és el Territori Històric.

4. L'elecció es verificarà a cada Territori Històric tenint en compte criteris de representació proporcional.

5. El Parlament Basc serà elegit per a un període de quatre anys.

6. Una Llei Electoral del Parlament Basc regularà l'elecció dels seus membres i fixarà les causes d'inelegibilitat i incompatibilitat que afecten els llocs o càrrecs que es tinguin dins del seu àmbit territorial.

7. Els membres del Parlament Basc seran inviolables pels vots i opinions que emetin en l'exercici del seu càrrec. Durant el seu mandat, pels actes delictius comesos en l'àmbit territorial de la Comunitat d'Euskadi, no podran ser detinguts ni retinguts si no és en cas de flagrant delicte, corresponent la decisió, en tot cas, de la seva inculpació, detenció, processament i judici al Tribunal Superior de Justícia d'Euskadi. Fora de l'àmbit territorial de la Comunitat d'Euskadi, la responsabilitat penal serà exigible en els mateixos termes davant la Sala Penal del Tribunal Suprem.

Article 21.- Organització i funcionament

1. El Parlament Basc elegirà d'entre els seus membres un President, una Mesa i una Diputació Permanent; funcionarà en Ple i Comissions. El Parlament fixarà el seu Reglament intern, que haurà de ser aprovat per la majoria absoluta dels seus membres. El Parlament aprovarà el seu pressupost i l'estatut del seu personal.

2. Els períodes ordinaris de sessions duraran com a mínim vuit mesos l'any.

3. La Cambra podrà reunir-se en sessió extraordinària a petició del Govern, de la Diputació Permanent o de la tercera part dels seus membres. Les sessions extraordinàries hauran de convocar-se amb un ordre del dia determinat i seran clausurades un cop que s'hagi esgotat.

4. La iniciativa legislativa correspon als membres del Parlament, al Govern i a les Institucions Forals dels Territoris Històrics, en els termes establerts per la Llei. Els membres del Parlament podran, tant al Ple com en

Comissions, formular precs, preguntes, interpel.lacions i mocions en els termes que reglamentàriament s'estableixin.

5. La iniciativa popular per a la presentació de proposicions de Llei, que hagin de ser trameses pel Parlament Basc, s'hi regularà mitjançant una Llei, tenint en compte que és una matèria que pertany a l'àmbit competencial exclusiu de les Institucions basques.

6. En cas d'extraordinària i urgent necessitat, el Govern podrà dictar disposicions legislatives provisionals que prendran la forma de Decrets-Lleis i que no podran afectar l'ordenament de les Institucions bàsiques de la Comunitat d'Euskadi, els drets, deures i llibertats de la ciutadania, el règim de relació i repartiment competencial amb els Territoris Històrics, ni el règim electoral interior.

Els Decrets-Lleis hauran de ser immediatament sotmesos a debat i votació en la seva totalitat en el Parlament Basc, convocat a l'efecte si no estigués reunit, en el termini dels trenta dies següents a la seva promulgació. La Cambra haurà de pronunciar-se expressament dins d'aquest termini sobre la seva convalidació o derogació, per la qual cosa el Reglament establirà un procediment especial i sumari. Així mateix, dins del mateix termini citat, es podrà procedir a la seva tramitació com a Projectes de Llei pel procediment d'urgència.

7. Les Lleis del Parlament seran promulgades pel Lehendakari, el qual n'ordenarà la publicació en el "Butlletí Oficial de la Comunitat d'Euskadi" en el termini de quinze dies des de la seva aprovació.

Capítol Segon.- Del Poder Ejecutiu. El Govern Basc i el Lehendakari

Article 22.- Naturalesa i funcions

El Govern Basc és l'òrgan col.legiat que ostenta les funcions executives i administratives d'Euskadi.

Article 23.- Organització

Les atribucions del Govern i la seva organització, basada en el Lehendakari i Consellers i Conselleres, així com l'Estatut dels seus membres, seran regulats pel Parlament.

Article 24.- Règim de cessament i responsabilitat

1. El Govern Basc cessa després de la celebració d'eleccions al Parlament, en el cas de pèrdua de la confiança parlamentària o per dimissió o defunció del Lehendakari.

2. El Govern sortint continuarà en funcions fins la presa de possessió del nou Govern.

3. El Govern respon políticament dels seus actes, de forma solidària, davant el Parlament Basc, sense perjudici de la responsabilitat directa de cada membre per la seva gestió respectiva.

4. El Lehendakari i els membres del Govern, durant el seu mandat i pels actes delictius comesos en l'àmbit territorial de la Comunitat d'Euskadi, no podran ser detingus ni retinguts, si no és en cas de flagrant delicte, i correspon la decisió en tot cas, sobre la seva inculpació, empresonament, processament i judici al Tribunal Superior de Justícia d'Euskadi. Fora de l'àmbit territorial de la Comunitat d'Euskadi, la responsabilitat penal serà exigible en els mateixos termes davant la Sala Penal del Tribunal Suprem.

Article 25.- El Lehendakari

1. El Lehendakari serà designat d'entre els seus membres pel Parlament Basc i nomenat pel Rei. El nomenament del Lehendakari serà efectiu després de la seva presa de possessió en un acte solemne, d'acord amb les tradicions i símbols d'identitat bascos.

2. El Parlament Basc determinarà per una Llei la forma d'elecció del Lehendakari i les seves atribucions, així com les relacions del Govern amb el Parlament.

3. El Lehendakari designa i separa els Consellers i Conselleres del Govern i en dirigeix l'acció, ostentant a la vegada la més alta representació de la Comunitat d'Euskadi.

Capítol Tercer.- Del Poder Judicial. El Consell Judicial Basc

Article 26.- Competència i òrgans jurisdiccionals

1. L'organització judicial basca culminarà en el Tribunal Superior de Justícia d'Euskadi, que ostentarà competència en tot el territori de la Comunitat d'Euskadi, i davant del qual s'esgotaran les successives instàncies processals, inclosos els recursos de cassació o la última instància que procedeixi en tots els ordres de la jurisdicció.

2. La competència dels òrgans jurisdiccionals a la Comunitat d'Euskadi s'estén a tots els ordres, instàncies i graus, independentment del dret aplicat, amb l'única excepció en el conjunt de l'Estat de la jurisdicció del Tribunal Suprem.

3. En relació amb la competència dels òrgans jurisdiccionals a la Comunitat d'Euskadi, correspondrà al Tribunal Suprem, com a òrgan superior

del Poder Judicial, la unificació de doctrina davant l'aplicació del dret de forma inequívocament contradictòria, entre diversos òrgans judicials o respecte a la jurisprudència del propi Tribunal Suprem, així com el coneixement dels conflictes de competència i de jurisdicció entre els òrgans judicials de la Comunitat d'Euskadi i la resta dels de l'Estat.

4. Així mateix en relació amb la competència dels òrgans jurisdiccionals a la Comunitat d'Euskadi, les anteriors previsions d'aquest article s'entendran sense perjudici de la jurisdicció que, a l'empara i protecció dels drets fonamentals, correspon al Tribunal Constitucional, així com al Tribunal Europeu de Drets Humans amb seu actual a Estrasburg, d'acord amb les seves respectives regulacions en vigor.

Article 27.- Govern del Poder Judicial. El Consell Judicial Basc

1. El govern del Poder Judicial a l'àmbit de la Comunitat d'Euskadi correspon a la Institució basca denominada Consell Judicial Basc, que exercirà les seves competències i funcions en estreta col.laboració amb el Consell General del Poder Judicial a l'Estat amb l'objectiu de preservar els principis d'unitat i independència jurisdiccional. El Consell Judicial Basc desenvoluparà les seves competències sense perjudici de les atribucions que corresponen als Presidents dels Tribunals i als titulars dels restants òrgans jurisdiccionals amb respecte al seu propi àmbit orgànic.

2. El Consell Judicial Basc designarà el President del Tribunal Superior de Justícia i li correspondran, així mateix, les facultats d'inspecció de Jutjats i Tribunals, així com de consultar i informar sobre les matèries que afecten el Poder Judicial a la Comunitat d'Euskadi. Així mateix, li competeix al Consell Judicial Basc l'aplicació d'allò disposat a les Lleis del Parlament Basc d'acord amb els criteris essencials i substantius fixats a la Llei Orgànica del Poder Judicial, en matèria de selecció, provisió, carrera, formació, règim disciplinari i de retribucions de Secretaris, Jutges, Magistrats i Fiscals a Euskadi, tenint en compte a tals efectes el caràcter preferent del coneixement del dret basc i de l'euskera.

3. El Consell Judicial Basc estarà integrat pel President del Tribunal Superior de Justícia d'Euskadi, que el presidirà, i per un conjunt de membres, la composició i estatut jurídic dels quals seran regulats mitjançant una Llei del Parlament Basc, atenent a la seva competència i a un criteri mixte que garanteixi l'elecció d'una part dels membres entre Jutges i Magistrats que exerceixin les seves funcions a la Comunitat d'Euskadi.

Article 28.- Ministeri Fiscal

1. L'organització i funcionament del Ministeri Fiscal a l'àmbit de la Comunitat d'Euskadi es regularà mitjançant una Llei del Parlament Basc, que li atribuirà la defensa de la legalitat en el seu conjunt, mitjançant l'exercici de les accions que li encomani l'ordenament jurídic en tots els ordres de la jurisdicció.

2. El Fiscal Cap del Tribunal Superior de Justícia d'Euskadi serà designat pel Consell Judicial Basc i exercirà el comandament directe sobre el conjunt de fiscalies i la seva organització a la Comunitat d'Euskadi. Així mateix, li correspondrà la proposta de nomenament i de carrera de fiscals per a la seva designació pel Consell Judicial Basc, així com les restants facultats pròpies del càrrec.

Article 29.- Administració de Justícia

1. La Comunitat d'Euskadi exercirà en el seu territori totes les facultats executives i de caràcter orgànic que especifiqui l'ordenament jurídic en relació amb l'Administració de Justícia, en aplicació dels mateixos principis i lleis processals que regeixen a l'Estat a l'objecte de garantir la defensa dels drets i deures fonamentals de la ciutadania.

2. La Justícia a la Comunitat d'Euskadi serà gratuïta en els termes que estableixi la Llei i, en tot cas, per als qui acreditin insuficiència de mitjans econòmics, de manera què tinguin garantit el dret de defensa professional i independent en tots els processos en què, d'acord amb la Llei, així es requereixi.

3. La Comunitat d'Euskadi té competència exclusiva en matèria de planta judicial, demarcacions territorials i fixació de la seva capitalitat, disponent a aquests efectes de la facultat de crear nous jutjats i seccions, i de dotar tots els òrgans judicials dels mitjans matèrials, orgànics i personals que siguin precisos.

4. Per una Llei del Parlament Basc es crearan els Cossos de funcionaris del personal al servei de l'Administració de Justícia a la Comunitat d'Euskadi i s'establirà el seu corresponent estatut jurídic i el règim de la seva relació de servei.

5. S'establirà el marc precís de cooperació entre el Govern Basc i el Ministeri de Justícia per a l'ordenada gestió de l'Administració de Justícia a la Comunitat d'Euskadi i la seva coordinació amb l'àmbit estatal i europeu.

Article 30.- Policia Judicial

La Policia Basca o Ertzaintza, quan actuï com a Policia Judicial, estarà al servei del Poder Judicial, en els termes que disposin les Lleis processals.

TÍTOL III.- DEL RÈGIM DE RELACIÓ POLÍTICA I INSTITUCIONAL A L'ÀMBIT DE LA COMUNITAT D'EUSKADI

Capítol Primer.- De les Institucions Basques

Article 31.- Institucions basques

Les Institucions Basques exerciran els poders de la Comunitat d'Euskadi, de conformitat amb les atribucions que els assigna el present Estatut i les Lleis.

Als efectes d'aquest Estatut, tenen la consideració d'Institucions Comunes Basques el Parlament Basc, el Govern Basc i el Lehendakari, i les Institucions del Poder Judicial a la Comunitat d'Euskadi.

Així mateix són Institucions basques les Institucions Forals privatives dels seus Territoris Històrics, les Juntes Generals i les Diputacions Forals.

Igualment, formen part del marc institucional de la Comunitat d'Euskadi les seves Institucions Municipals.

Article 32.- Capitalitat

La designació de la Capital de la Comunitat d'Euskadi, així com la Seu de les seves Institucions Comunes, es farà mitjançant una Llei del Parlament Basc.

Capítol Segon- De la institucionalització i les relacions internes

Article 33.- Territoris Històrics

1. Cadascun dels Territoris Històrics que integren la Comunitat d'Euskadi podrà, en el seu règim intern, conservar i actualitzar la seva organització i Institucions privatives d'autogovern. D'acord amb la seva tradició històrica, són institucions forals dels Territoris Històrics les seves respectives Juntes Generals i Diputacions Forals.

2. Per a l'elecció dels òrgans representatius dels Territoris Històrics s'aplicaran els criteris de sufragi universal, lliure, directe, secret i de representació proporcional, amb circumscripcions electorals que procurin una representació adequada de totes les zones de cada Territori.

Article 34.- Règim de relació i repartiment competencial

1. Des del respecte al règim foral privatiu dels Territoris Històrics, el sistema de relació i repartiment competencial entre les Institucions Comunes i Forals atendrà als principis de col.laboració, solidaritat, subsidiarietat i federalisme d'execució.

2. Una Llei del Parlament Basc articularà el règim de relació i el repartiment d'atribucions i competències entre les Institucions Basques per a l'exercici de les facultats i competències reconegudes en el present Estatut.

3. Es garantirà la conservació i actualització, atenent a criteris de millora i modernització de la seva funcionalitat per a les polítiques públiques, d'un marc competencial que constitueixi el règim privatiu de competències de cada Territori Històric, d'acord amb les següents matèries:

a) Organització, règim i funcionament de les seves pròpies Institucions d'autogovern.

b) Demarcacions Territorials d'àmbit supramunicipal que no superin els límits del territori.

c) Règim Electoral Municipal.

d) Règim dels béns territorials i municipals.

e) Carreteres i camins.

f) Establiment i regulació, dins del seu territori, del règim tributari, així com l'exacció, gestió, liquidació, inspecció, revisió i recaptació dels corresponents tributs, en el marc de la potestat tributària reconeguda a les Institucions basques en el present Estatut i de les normes d'harmonització fiscal, coordinació i col.laboració que estableixi el Parlament Basc.

g) Totes aquelles que li siguin atribuïdes per una Llei del Parlament Basc.

4. Les Institucions Forals tindran autonomia financera i pressupostària i disposaran de la seva pròpia Hisenda per a l'adequat exercici i financiació de les seves facultats i competències. Així mateix, elaboraran i aprovaran anualment els seus respectius Pressupostos, que contindran la totalitat dels ingressos i despeses de la seva activitat pública.

5. La coordinació i harmonització de la Hisenda General d'Euskadi amb la Hisenda de les Institucions Forals es portarà a terme de conformitat amb les normes que a tal efecte dicti el Parlament Basc.

Article 35.- Comissió Arbitral

Els conflictes de competència que es puguin suscitar entre les Institucions comunes de la Comunitat d'Euskadi i les de cadascun dels seus Territoris Històrics se sotmetran a la decisió d'una Comissió Arbitral, formada per un nombre igual de representants designats lliurement pel Govern Basc i per la Diputació Foral del territori interessat, i presidida pel President del Tribunal

Superior de Justícia d'Euskadi, d'acord amb el procediment que una Llei del Parlament Basc determini.

Article 36.- Municipis Bascos

Per una Llei del Parlament Basc s'establirà el règim jurídic i de competències dels Municipis Bascos, i es regularà i protegirà la seva autonomia. La citada Llei Municipal atendrà els principis bàsics establerts a la Carta Europea d'Autonomia Local i comprendrà la garantia de participació en el marc basc de relacions institucionals i en l'elaboració i coordinació de polítiques públiques.

TÍTOL IV.- DE L'EXERCICI DEL PODER PÚBLIC A LA COMUNITAT D'EUSKADI

Capítol Primer.- De l'exercici de l'Autogovern basc

Article 37.- Valors rectors del marc social i econòmic

L'autogovern basc es desenvoluparà en un marc social i econòmic de progrés ètic que es basa en els següents valors:

- Un model de desenvolupament sostenible.
- La igualtat efectiva d'homes i dones en tots els àmbits.
- El benestar i la qualitat de vida de les persones.
- La llibertat d'empresa i la creació de riquesa.
- La participació en l'empresa i la cooperació interempresarial.
- La Justícia social i la solidaritat amb les persones més desfavorides.
- L'equilibri i la cohesió territorial.
- La garantia d'accés de totes les persones a un sistema educatiu, sanitari i de protecció social adequat i de qualitat.
- El respecte a la pluralitat i la participació democràtica de la societat civil.

Article 38.- Dret al bon govern i a la bona administració

Els poders públics bascos vetllaran en l'exercici de les seves funcions per la interdicció de l'arbitrarietat a les administracions, el dret al seu bon funcionament i la funció social dels objectius politicoadministratius en la gestió pública.

D'acord amb això, es garantirà a tots els ciutadans i ciutadanes bascos el dret al bon govern i a la bona administració, que es materialitzarà mitjançant el desenvolupament dels següents continguts:

- El funcionament transparent de l'administració, la informació sobre els drets i els procedimients, L'accés als registres públics i la motivació suficient en l'actuació administrativa.
- La funcionalitat, eficàcia i simplicitat dels procedimients administratius i la tramitació sense dilacions indegudes.
- L'aplicació de la presumpció que els administrats i administrades actuen sempre de bona fe, a menys que l'administració provi el contrari.
- La correspondència, en termes d'eficiència, entre el cost dels serveis públics, la seva justificació social i els resultats obtinguts.
- El deure de les administracions de vetllar en cada actuació per l'aplicació de models de qualitat, establint instruments d'avaluació externa dels serveis que presten, més enllà dels controls administratius.
- La plena i eficaç responsabilitat pel funcionament administratiu que resulti deficient, d'acord amb les Lleis.

Article 39.- Participació de la societat civil

Els poders públics bascos establiran els mecanismes adequats per facilitar i estimular la participació ciutadana en els assumptes públics, inclosos tant l'àmbit socioeconòmic com també els àmbits socials, culturals i educatius, a través dels instruments que una Llei del Parlament Basc o les seves Lleis sectorials determinin.

Capítol Segon.- Del Règim General d'Exercici del Poder Públic

Article 40.- Exercici del Poder Públic

El Poder Públic serà exercit a la Comunitat d'Euskadi de conformitat amb els principis bàsics de relació i amb l'atribució de competències que s'estableixen en el present Estatut.

Article 41.- Principis de Relació Administrativa amb l'Estat

Constitueixen principis bàsics de relació administrativa entre la Comunitat d'Euskadi i l'Estat espanyol respecte a l'exercici de les seves respectives competències o atribucions, els següents:

a) L'intercanvi d'informació, la coordinació i la cooperació, d'acord amb la lleialtat institucional i en el marc dels mecanismes de col.laboració i de garanties recíproques que s'estableixen en el present Estatut.
b) El respecte i la no injerència en l'exercici de potestats i àmbits competencials respectius, de conformitat amb l'assignació i el repartiment que es recullen en el present Estatut.
c) La subsidiarietat, a través del criteri de l'Administració més idònia, respecte a l'exercici de totes les potestats públiques d'execució.

d) L'harmonització d'actuacions quan es produeixin divergències entre les institucions respectives, sense perjudici de l'aplicació del sistema de garanties i procedimients establerts en aquest Estatut.

Article 42.- Les Polítiques Públiques en el repartiment competencial

1. Per a l'assignació i repartiment del Poder Públic a la Comunitat d'Euskadi es atendrà prioritàriament el criteri d'atribució de polítiques públiques, i s'aplicarà el repartiment per matèries de forma subsidiària i als efectes de la seva incorporació en una política pública determinada.

2. Constitueix una política pública, als efectes del present Estatut, el conjunt de matèries competencials i activitats administratives sobre les què les Institucions exerceixen les potestats legislatives i d'execució precises per a la seva plena conformació i desenvolupament, en ordre a prestar un servei integral als ciutadans i ciutadanes bascos.

Article 43.- Atribució de potestats legislatives a les Institucions basques

1. Correspondrà a la Comunitat d'Euskadi l'exercici en el seu àmbit territorial de la potestat legislativa en totes aquelles polítiques públiques i àmbits competencials no atribuïts expressament a l'Estat en el present Estatut.

2. En les polítiques públiques i àmbits competencials atribuïts a la Comunitat d'Euskadi amb caràcter exclusiu, disposarà de la plena titularitat de les potestats normativa, legislativa i reglamentària o de desenvolupament. El Dret emanat de les Institucions basques en aquests àmbits serà l'únic aplicable a la Comunitat d'Euskadi, sense perjudici, quan procedeixi, de l'aplicació directa del Dret europeu, corresponent per tant a les Institucions basques la transposició al propi ordenament jurídic de les disposicions europees que així ho requereixin.

3. En virtut d'aquest Estatut, l'aplicació a la Comunitat d'Euskadi de les reserves d'àmbits materials corresponents a les Lleis Orgàniques de l'Estat, s'entendran sense perjudici del respecte a la regulació per les Lleis basques de les Institucions i de les polítiques públiques i àmbits competencials atribuïts a la Comunitat d'Euskadi amb caràcter exclusiu.

Article 44.- Atribució de potestats d'execució a les Institucions basques

1. En virtut d'aquest Estatut, amb caràcter general, corresponen a la Comunitat d'Euskadi, dins del seu territori, la potestat d'execució de totes les polítiques públiques, llevat d'aquelles polítiques públiques atribuïdes a l'estat amb caràcter exclusiu en l'àmbit de la Comunitat d'Euskadi, d'acord amb allò disposat en aquest Estatut.

2. Les potestats d'execució atribuïdes a les Institucions basques s'estendran a totes les funcions executives, tant de les Lleis estatals que

corresponguin com de les Lleis basques, i comprendran la potestat de dictar els reglaments de desenvolupament, executius i d'organització de les Lleis, així com la completa gestió i administració dels serveis, inclosa la funció inspectora i revisora. A aquests efectes, únicament seran aplicables en l'àmbit territorial de la Comunitat d'Euskadi les normes reglamentàries i instruccions dictades per les Institucions basques i les seves corresponents autoritats.

3. Les atribucions i competències de la Comunitat d'Euskadi previstes en aquest Estatut s'entendran referides al seu àmbit territorial. En el cas que la regulació o l'exercici de les seves potestats per part de les Institucions basques poguessin afectar d'altres àmbits territorials externs, s'arbitraran els corresponents convenis de cooperació i col.laboració amb les autoritats estatals o autonòmiques que procedeixin.

4. L'Estat garantirà el dret de la Comunitat d'Euskadi a designar representants que participin al màxim nivell rector en les autoritats administratives independents, institucions financeres i empreses públiques espanyolas, l'actuació de les quals incideixi, directament o indirecta, en les competències o interessos d'Euskadi.

Capítol Tercer.- De les Polítiques Públiques exclusives de l'Estat

Article 45.- Polítiques Públiques atribuïdes a l'Estat en l'àmbit de la Comunitat d'Euskadi

1. En la seva relació amb la Comunitat d'Euskadi, queden reservades a l'Estat amb caràcter exclusiu, les potestats legislatives i d'execució que corresponguin, en els termes que a continuació s'estableixen, als efectes que requereixi l'elaboració, execució i control de polítiques públiques en els següents àmbits:

a) Nacionalitat espanyola, extrangeria i dret d'asil, sense perjudici del caràcter compartit de les polítiques d'emigració i immigració, en funció de la seva incidència en les polítiques sectorials exclusives de la Comunitat d'Euskadi.
b) Defensa i forces armades.
c) Règim de producció, comerç, tinença i ús d'armes i explosius.
d) Sistema monetari.
e) Règim duaner i aranzelari.
f) Marina mercant; abanderament de bucs i matriculació daeronaus; control de l'espai aeri.
g) Relacions internacionals, sense perjudici de les actuacions amb repercussió exterior que es reconeixen a la Comunitat d'Euskadi en aquest Estatut.

2. Així mateix en la seva relació amb la Comunitat d'Euskadi, queda reservat a l'Estat dictar la legislació comuna en els àmbits que a continuació

s'apunten, sense perjudici de la capacitat de les Institucions basques per al seu desenvolupament i adaptació al seu dret substantiu, així com per a la seva aplicació i exercici de les potestats d'execució que hi corresponguin.

D'acord amb això, correspondrà a l'Estat:

a) Legislació penal, penitenciària i processal, sense perjudici de les particularitats del dret substantiu basc.
b) Legislació mercantil, sense perjudici del desenvolupament de les bases de les obligacions contractuals de caràcter mercantil, així com en el seu cas de les bases dels contractes i concessions administratives.
c) Legislació civil, sense perjudici del dret privat civil foral o propi d'Euskadi.
d) Legislació de propietat intel.lectual i industrial.
e) Peses i mesures, contrast de metalls i determinació de l'hora oficial.

Capítol Quart.- De les Polítiques Públiques exclusives de la Comunitat d'Euskadi

Secció 1ª.- Polítiques Públiques exclusives de règim general

Article 46.- Polítiques d'institucionalització i autogovern

Corresponen a la Comunitat d'Euskadi amb caràcter exclusiu les polítiques públiques d'institucionalització i autogovern. Per a l'elaboració, execució i control d'aquestes polítiques públiques, les Institucions basques ostentaran totes les potestats legislatives i d'execució en les següents matèries i àmbits:

a) Règim privatiu d'autoorganització i funcionament, símbols i Institucions d'autogovern.
b) Demarcacions territorials dins la Comunitat d'Euskadi.
c) Règim electoral.
d) Estatut jurídic dels funcionaris.
e) Procediment administratiu derivat del dret i de l'organització pròpia; expropiació forçosa, sistema de responsabilitat, patrimoni i règim jurídic de totes les Administracions públiques de la Comunitat d'Euskadi.
f) Associacions i Fundacions.
g) Dret privat civil foral o propi d'Euskadi, que inclourà:
- La determinació del règim de subjecció que hi té dins del seu Territori.
- L'ordenació i gestió de tots els registres i instruments públics civils en el territori de la Comunitat d'Euskadi sota dependència administrativa o judicial de les Institucions basques.
- L'ordenació de les relacions juridicocivils relatives al dret de família, inclosos els efectes de la regulació de les unions estables de persones alternatives al règim de matrimoni.

- L'ordenació de les relacions juridicocivils de caràcter econòmic i patrimonial, amb respecte a les bases de les obligacions contractuals que estableixi l'Estat.

Article 47.- Polítiques educatives i culturals

1. Correspon a la Comunitat d'Euskadi el desenvolupament constitucional dels drets i deures fonamentals respecte al règim jurídic d'ús de les llengües, els drets d'expressió i comunicació, el dret a l'educació i la llibertat d'ensenyament.

2. Per a l'elaboració, execució i control de les polítiques públiques educatives i culturals que li corresponen amb caràcter exclusiu a la Comunitat d'Euskadi, les Institucions basques ostentaran totes les potestats legislatives i d'execució en les següents matèries i àmbits:

a) Ensenyament, tant no universitari com universitari, en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, inclòs l'aprenentatge permanent.
b) Formació Professional, que inclourà tots els subsistemes de qualificació i formació professional reglada, ocupacional i contínua.
c) Obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals.
d) Defensa i protecció del patrimoni cultural, artístic i monumental.
e) Artesania.
f) Museus, biblioteques i arxius.
g) Cinematografia, arts escèniques, esport i espectacles.
h) Règim de premsa, ràdio, televisió i en general de tots els mitjans de comunicació social.

3. En relació als aspectes sobre identitat i representació cultural de la Comunitat d'Euskadi, l'Estat garantirà el respecte a la representativitat internacional de la identitat basca en totes les manifestacions culturals dels àmbits de l'esport i de la indústria, producció i creació literària, artística, científica i tècnica, inclosa la representació de la Comunitat d'Euskadi en òrgans internacionals i la promoció exterior de la cultura basca, per a la qual cosa podrà subscriure acords amb institucions i organismes internacionals o d'altres països.

4. Euskadi té dret a disposar en l'àmbit esportiu de les seves pròpies seleccions nacionals, que podran participar amb caràcter oficial en les competicions internacionals.

Article 48.- Polítiques socials i sanitàries

Corresponen a la Comunitat d'Euskadi amb caràcter exclusiu les polítiques públiques socials i sanitàries. Per a l'elaboració, execució i control d'aquestes polítiques públiques, les Institucions basques ostentaran totes les potestats legislatives i d'execució en els següents àmbits i matèries:

a) Sanitat interior i exterior.
b) Ordenació farmacèutica, productes sanitaris i farmacèutics.
c) Assistència social.
d) Institucions i establiments de protecció i tutela de menors.
e) Règim i Institucions penitenciàries i de reinserció social.
f) Desenvolupament comunitari.
g) Polítiques d'igualtat de gènere.
h) Política infantil, juvenil i de tercera edat.
i) Integració social i laboral de la immigració.
j) Polítiques de protecció a la família.

Article 49.- Polítiques sectorials econòmiques i financeres

Corresponen a la Comunitat d'Euskadi amb caràcter exclusiu les polítiques públiques sectorials econòmiques i financeres. Per a l'elaboració, execució i control d'aquestes polítiques públiques, les Institucions basques ostentaran totes les potestats legislatives i d'execució en les següents matèries i àmbits:

a) Defensa del consumidor i de l'usuari.
b) Instal.lacions de producció, distribució i transport d'energia.
c) Règim miner i energètic; recursos geotèrmics.
d) Agricultura i ramaderia.
e) Forests, aprofitaments i serveis forestals, vies pecuàries i pastures.
f) Pesca marítima i ordenació del sector pesquer, marisqueig i aqüicultura, caça i pesca fluvial i lacustre.
g) Indústria.
h) Telecomunicacions.
i) Règim de les noves tecnologies relacionades amb la societat de la informació i del coneixement.
j) Investigació científica i tècnica.
k) Comerç interior i exterior; Fires i Mercats; Denominacions d'Origen i Publicitat.
l) Corporacions de Dret Públic, en particular, Confraries de Pescadors, i Cambres de Comerç, Indústria i Navegació.
m) Col.legis Professionals i exercici de professions titulades; règim de Notaris, Registradors de la Propietat, Agents de Canvi i Borsa, i Corredors de Comerç.
n) Turisme, oci i esplai.
o) Casinos, jocs i apostes.
p) Ordenació del crèdit, banca i assegurances.

q) Cooperatives i Mutualitats no integrades a la Seguretat Social.
r) Institucions de crèdit i Caixes d'Estalvis.
s) Bosses de Comerç i restants centres de contractació de mercaderies i de valors.
t) Estadística.

Article 50.- Polítiques de recursos naturals, ordenació territorial, habitatge i medi ambient

1. Corresponen a la Comunitat d'Euskadi amb caràcter exclusiu les polítiques públiques de recursos naturals, ordenació territorial, habitatge i medi ambient. Per a l'elaboració, execució i control d'aquestes polítiques públiques, les Institucions basques ostentaran totes les potestats legislatives i d'execució en les següents matèries i àmbits:

a) Medi ambient i ecologia.
b) Salvament marítim i abocaments industrials i contaminants.
c) Aprofitaments hidràulics, canals i regadius, aigües minerals, termals i subterrànies.
d) Ordenació del territori i del litoral.
e) Urbanisme i Habitatge.

2. En virtut d'aquest Estatut, constituiran béns de domini públic de la Comunitat d'Euskadi els recursos naturals ubicats en el seu territori i, en particular, la zona maritimoterrestre del seu litoral i les seves platges, el mar territorial adjunt fins al límit de dotze milles, i els seus recursos naturals existents. Per una Llei del Parlament Basc, que respectarà les normes i tractats internacionals i els principis i objectius essencials de la legislació estatal, es regularà la seva administració, defensa i conservació.

Article 51.- Polítiques d'infrastructures i transports

1. Corresponen a la Comunitat d'Euskadi amb caràcter exclusiu les polítiques públiques d'infrastructures i transports. Per a l'elaboració, execució i control d'aquestes polítiques públiques, les Institucions basques ostentaran totes les potestats legislatives i d'execució en les següents matèries i àmbits:

a) Ferrocarrils.
b) Transports terrestres, marítims, fluvials i per cable.
c) Ports, heliports i aeroports.
d) Servei Meteorològic.
e) Centres de Contractació i terminals de càrrega en matèria de transport.
f) Obres Públiques.
g) Tràfic i circulació de vehícles a motor.

2. En virtut d'aquest Estatut, seran de titularitat plena de la Comunitat d'Euskadi totes les obres públiques i infrastructures que es trobin total o

parcialment en el seu territori, independentment de la seva qualificació d'interès general, incloses totes aquelles que constitueixen suport dels sistemes de transport i comunicacions respecte dels trams que s'ubiquen o transcorrin pel seu àmbit territorial.

3. Les Institucions basques coordinaran les seves actuacions i col.laboraran amb l'Estat i amb les Comunitats Autònomes a fi de salvaguardar els seus interessos respectius, aplicant la legislació específica sobre infrastructures i obres públiques d'interès general, sense perjudici d'allò disposat en aquest Estatut.

Secció 2ª.- Polítiques Públiques exclusives de règim específic

Article 52.- Polítiques de Seguretat Pública

1. En virtut d'aquest Estatut, corresponen a la Comunitat d'Euskadi, per a la protecció de les persones i béns, totes les funcions governamentals i de seguretat que estableixen les Lleis, així com el règim de la seva pròpia policia o Ertzaintza.

2. Queden reservades a les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, per al seu exercici a la Comunitat d'Euskadi, únicament i exclusiva, els serveis policials associats al control de les polítiques públiques atribuïdes a l'Estat amb caràcter exclusiu en aquest Estatut.

3. El comandament suprem de l'Ertzaintza correspon al Lehendakari.

4. Una Junta de Seguretat, formada, en nombre igual, per representants de l'Estat i de la Comunitat d'Euskadi, garantirà la coordinació entre l'Ertzaintza i les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, respecte a aquells delictes que afecten tant la Comunitat d'Euskadi com l'Estat.

Article 53.- Polítiques sociolaborals i d'ocupació

1. S'atribueixen a la Comunitat d'Euskadi totes les potestats i funcions públiques necessàries per establir i regular el seu àmbit sociolaboral propi. Exercirà les seves competències en matèria sociolaboral atenent els drets i obligacions essencials de treballadors i empresaris definits en els àmbits estatal i europeu.

2. Corresponen a la Comunitat d'Euskadi la potestat legislativa i la potestat d'execució en matèria laboral, d'ocupació, formació i prevenció de riscos laborals. Amb aquest objectiu, la Comunitat d'Euskadi podrà organitzar, gestionar i tutelar, dins el seu territori, tots els serveis relacionats amb les matèries citades, inclosa la funció inspectora, sense perjudici de la col.laboració i cooperació amb l'Estat.

3. Les Institucions Basques seran competents per determinar, dins el seu àmbit territorial, la representativitat de les organitzacions sindicals i empresarials atenent criteris estrictament democràtics, així com el règim i eficàcia de la negociació col.lectiva, sense perjudici del respecte a la voluntat pactada entre les organitzacions sindicals i empresarials de la Comunitat d'Euskadi.

4. Les Institucions basques establiran els oportuns instruments bilaterals amb l'Estat i la Unió Europea per a la col.laboració i cooperació en l'exercici de les competències en matèria laboral. Les relacions de caràcter financer derivades del seu exercici, inclosa la participació en fons d'àmbit estatal o europeu, se sotmetran al sistema de Concert Econòmic previst en aquest Estatut, atenent el principi de solidaritat.

5. Els poders públics bascos ajustaran l'exercici de les competències en matèria laboral a criteris de participació democràtica de les organitzacions sindicals i empresarials, procurant que les condicions de treball s'adeqüin al nivell de desenvolupament i progrés social, i promovent la qualificació dels treballadors i treballadores i la seva formació contínua al llarg de tota la vida laboral.

6. El Consell Basc de Relacions Laborals serà l'entitat consultiva de les Institucions basques en matèria sociolaboral i constituirà l'òrgan de trobada i diàleg permanent entre les organitzacions sindicals i les confederacions empresarials en l'àmbit de la Comunitat d'Euskadi, amb l'objetiu de fomentar la negociació col.lectiva i promoure la mediació i l'arbitratge en els conflictes laborales.

El Consell Basc de Relacions Laborals tindrà personalitat jurídica pròpia i independent per al desenvolupament de les seves atribucions, que seran regulades per una Llei del Parlament Basc.

Article 54.- Polítiques de Protecció Social

1. Els Poders Públics bascos mantindran un règim públic de seguretat social per a tots els ciutadans i ciutadanes, que en garanteixi l'assistència i les prestacions socials suficients davant situacions de necessitat.

2. Correspon a les Institucions basques la potestat de desenvolupament de la legislació de l'Estat en matèria de previsió social i de seguretat social, així com la gestió del sistema públic de seguretat social en el seu àmbit territorial, que s'exercirà amb un pressupost propi i que inclourà la funció recaptadora de les cotitzacions socials produïdes a la Comunitat d'Euskadi i la gestió del patrimoni ubicat en el seu territori i que afecti el sistema.

3. Les Institucions basques garantiran el principi d'unitat en la titularitat dels recursos del sistema de seguretat social del conjunt de l'Estat. A tal efecte, la seva participació financera s'hi subjetarà amb el sistema de Concert Econòmic previst en aquest Estatut, en el què es regularan els fluxos

econòmics i els mecanismes d'inspecció que garanteixin els principis de solidaritat i no discriminació amb els ciutadans i ciutadanes del conjunt de l'Estat.

4. La Comunitat d'Euskadi podrà organitzar i administrar dins el seu territori tots els serveis relacionats amb les matèries expressades en aquest article i exercirà la tutela de les Institucions, Entitats i Fundacions en matèria de seguretat social.

TÍTOL V.- DE L'ECONOMIA, HISENDA I PATRIMONI A LA COMUNITAT D'EUSKADI

Capítol Primer.- De l'exercici del Poder Públic en l'àmbit econòmic

Article 55.- Principis de Relació Econòmica amb l'Estat

1. Les Institucions basques exerciran les facultats i competències reconegudes en el present Títol, de conformitat amb el règim de relació i repartiment competencial establert en aquest Estatut i a les normes que a tal efecte dicti el Parlament Basc.

2. Per la seva part, l'Estat, en l'àmbit de la Comunitat d'Euskadi, ajustarà l'exercici de les facultats i competències que li atribueix la Constitució a allò disposat en el present Títol.

3. Les relacions d'ordre econòmic i financer entre la Comunitat d'Euskadi i l'Estat derivades de l'exercici de les seves respectives facultats i competències es desenvoluparan de forma bilateral i hauran de formalitzar-se mitjançant el sistema foral tradicional de Concert Econòmic, a través de les disposicions legals o reglamentàries de caràcter paccionat que corresponguin.

4. Els conflictes i discrepàncies que se suscitin seran plantejats i, en el seu cas resolts, per una Comissió Mixta integrada per igual nombre de representants de les Institucions de la Comunitat d'Euskadi i de l'Estat. Al si d'aquesta Comissió Mixta s'establiran els adequats instruments bilaterals per a la coordinació, harmonització i col.laboració en l'exercici de totes les facultats i competències reconegudes en el present Títol i la seva adequació a les Polítiques Públiques de l'Estat i de la Unió Europea.

5. En particular, s'arbitraran els mecanismes oportuns que permetin la participació de les Institucions basques a la Unió Europea, així com en els tractats i convenis internacionals que incideixin en l'exercici de les facultats i competències reconegudes en el present Títol.

6. En els termes que s'acordin en virtut del procediment previst en els apartats anteriors, els poders públics bascos ajustaran l'exercici de les facultats

i competències reconegudes en el present Títol al principi de solidaritat, equilibri econòmic territorial i al respecte i garantia de la llibertat de circulació i establiment de les persones i de la lliure circulació de béns, capitals i serveis, sense que s'hi produeixin efectes discriminatoris ni perjudici de les possibilitats de la lliure competència empresarial.

Capítol Segon.- De l'Ordenació econòmica i financera d'Euskadi

Article 56.- Ordenació i planificació de l'activitat econòmica

1. Correspondrà amb caràcter exclusiu a les Institucions basques l'ordenació i planificació de l'activitat econòmica i la promoció i foment del desenvolupament econòmic de la Comunitat d'Euskadi, d'acord amb el dret a la propietat privada i el respecte a la llibertat d'empresa en el marc de l'economia de mercat.

2. En ordre a l'exercici de la iniciativa pública de les Institucions basques en l'activitat econòmica, únicament el Parlament Basc, mitjançant una llei, podrà reservar al sector públic recursos o serveis essencials, especialment en cas de monopoli, i, així mateix, acordar la intervenció d'empreses quan així ho exigeixi l'interès general.

3. En aquest mateix sentit, bo i respectant els principis essencials de la legislació estatal, correspondrà al Parlament Basc la regulació de la delimitació de la funció social de la propietat privada, així com qualsevol limitació a l'exercici dels drets que hi són inherents per causa justificada d'utilitat pública o interès social que, en qualsevol cas, comportarà la corresponent indemnització.

4. L'Estat arbitrarà els mecanismes oportuns que permetin la participació de les Institucions basques en la planificació de l'activitat econòmica d'àmbit supraterritorial.

5. Les Institucions basques participaran, així mateix, en la gestió del sector públic econòmic estatal al seu àmbit territorial i designaran, de comú acord amb l'Estat, els seus propis representants en els organismes econòmics, òrgans de control, institucions financeres i empreses públiques de l'Estat i, en el seu cas, de la Unió Europea, la competència o influència de les quals s'estengui a l'àmbit territorial de la Comunitat d'Euskadi.

6. A les Institucions basques les correspondrà la potestat legislativa i d'execució sobre defensa de la competència, constituent a tal efecte l'organisme encarregat de la seva salvaguarda, que haurà de coordinar la seva actuació amb el Tribunal de Defensa de la Competència de l'Estat i amb els organismes europeus i internacionals encarregats d'aquesta matèria.

7. El Consell Econòmic i Social Basc constituirà l'òrgan consultiu de les Institucions basques amb l'objectiu de fer efectiva la participació dels diferents

interessos econòmics i socials en la política econòmica de la Comunitat d'Euskadi. El Consell gaudirà de personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i independència per a l'exercici de les seves funcions. Una llei del Parlament Basc en regularà la composició i les funcions.

Article 57.- Sistema financer

1. Correspondrà amb caràcter exclusiu a les Institucions basques la regulació i supervisió del sistema financer de la Comunitat d'Euskadi, d'acord amb els principis bàsics de la legislació mercantil de l'Estat relatius a l'ordenació del crèdit, banca i assegurances i sense perjudici de les competències de l'Estat en matèria de règim duaner i aranzelari i sistema monetari.

2. La Comunitat d'Euskadi participarà i designarà, de comú acord amb l'Estat, els seus propis representants a les institucions i organismes de control del sistema financer estatal i, en el seu cas, de la Unió Europea, la competència o influència de les quals s'estenguin al seu àmbit territorial.

Capítol Tercer.- De la Hisenda i Patrimoni d'Euskadi

Article 58.- Hisenda General d'Euskadi

1. La Hisenda General d'Euskadi estarà constituïda pel conjunt de drets i obligacions de naturalesa econòmica la titularitat de la qual correspongui a la Comunitat d'Euskadi.

2. El Parlament Basc regularà mitjançant una Llei les matèries pròpies de la Hisenda General d'Euskadi.

3. Els ingressos de la Hisenda General d'Euskadi estaran constituïts per:

a) Les aportacions que efectuen les Institucions Forals com a contribució al sosteniment de totes les càrregues generals de la Comunitat d'Euskadi, de conformitat a allò que disposi una Llei del Parlament Basc.
b) Els rendiments dels tributs propis que estableixi el Parlament Basc, de conformitat amb allò establert al present Estatut.
c) El producte de les taxes, prestacions patrimonials i altres drets econòmics per la utilització del domini públic.
d) Els recàrrecs que el Parlament Basc pogués sobre els tributs d'aplicació en l'àmbit de la Comunitat d'Euskadi.
e) Les transferències de la Unió Europa.
f) Les transferències i altres assignacions amb càrrec als Pressupostos Generals de l'Estat.
g) Els rendiments procedents del seu patrimoni i ingressos de dret privat.

h) El producte de les operacions de crèdit i emissions de deute realitzades en virtut de la potestat reconeguda en aquest Estatut.

i) Qualssevol altres ingressos que puguin establir-se en virtut d'allò disposat en el present Estatut i en les Lleis del Parlament Basc.

4. La Comunitat d'Euskadi, en l'àmbit de la seva competència i en relació amb la seva Hisenda General, disposarà de les mateixes prerrogatives reconegudes a l'Estat.

Article 59.- Pressupostos Generals d'Euskadi

1. Els Pressupostos Generals de la Comunitat d'Euskadi tindran caràcter anual, contindran la totalitat dels ingressos i despeses de l'activitat pública general, i seran elaborats pel Govern Basc i aprovats pel Parlament Basc.

2. Una Llei del Parlament Basc regularà l'elaboració, examen, esmena, aprovació, modificació, execució, liquidació i control dels Pressupostos Generals, així com la seva possible pròrroga.

3. La coordinació i harmonització de la política pressupostària de la Comunitat d'Euskadi amb la de l'Estat als efectes de garantir l'estabilitat econòmica i pressupostària es portarà a terme de conformitat amb els principis i instruments de relació econòmica establerts en aquest Estatut.

Article 60.- Autonomia financera

1. La Comunitat d'Euskadi tindrà autonomia fiscal i financera per al desenvolupament i execució de les competències reconegudes en el present Estatut.

2. L'activitat financera de la Comunitat d'Euskadi es coordinarà i harmonitzarà amb la de l'Estat de conformitat amb allò previst en el present Estatut. D'acord amb això, s'establiran les formes de col.laboració financera entre la Comunitat d'Euskadi i l'Estat i, en especial, per determinar la seva aportació a les carregues generals de l'Estat, la seva participació en els ingressos de l'Estat i la col.laboració en la política d'inversions públiques.

3. La Comunitat d'Euskadi contribuirà a la financiació de les càrregues generals corresponents a les polítiques exercides per l'Estat en el seu àmbit territorial, de conformitat amb allò establert en el present Estatut, mitjançant l'aportació d'una quota global en el marc del Concert Econòmic. Per fixar aquesta quota global, es constituirà una Comissió Mixta integrada, d'una banda, per un representant de cada Diputació Foral i la mateixa quantitat pel Govern Basc, i -d'altra banda- per un nombre igual de representants de l'administració de l'Estat.

Article 61.- Potestat tributària

1. La Comunitat d'Euskadi té potestat per mantenir, establir i regular, dins del seu territori, el seu propi sistema i règim tributari, que en cap cas no tindrà potestat confiscatòria i que estarà inspirat en els principis d'igualtat i progressivitat.

2. En el marc dels tractats i convenis internacionals i de les normes d'harmonització fiscal de la Unió Europea, correspondrà a les Institucions basques competents, l'exacció, gestió, liquidació, inspecció, revisió i recaptació de tots els tributs, amb excepció d'aquells que, en virtut d'aquestes normes, siguin d'àmbit estatal o europeu.

3. Els tributs estatals no podran recaure sobre fets imposables gravats per la Comunitat d'Euskadi i, previ acord mutu, podran ser objecte de cessió total o parcial a les Institucions basques.

4. L'Estat no podrà en cap cas adoptar mesures tributàries sobre béns situats en el territori de la Comunitat d'Euskadi o que suposin obstacle per a la lliure circulació de mercaderies o serveis.

5. Així mateix, les Institucions basques competents podran, dins del seu àmbit territorial, establir i regular recàrrecs sobre els tributs estatals sempre que no en desvirtuïn la naturalesa o estructura.

Article 62.- Crèdit i Deute Públic

1. Les Institucions basques podran emetre deute públic o contraure crèdit en els termes que estableixi, mitjançant una Llei, el Parlament Basc.

2. El Deute Públic de la Comunitat d'Euskadi i els títols de caràcter equivalent emesos per les Institucions basques tindran la consideració de fons públics a tots els efectes i gaudiran dels mateixos beneficis i condicions que el Deute Públic de l'Estat.

Article 63.- Patrimoni

1. El Patrimoni de la Comunitat d'Euskadi integrarà, sense excepció, tots els drets i béns afectes a les competències i serveis assumits per les Institucions basques en virtut del present Estatut.

2. El Parlament Basc resoldrà sobre les Institucions basques a qui correspondrà la propietat o ús d'aquests béns i drets.

3. El Parlament Basc regularà el règim jurídic dels béns de domini públic i dels béns comunals, respectant els principis essencials d'inalienabilitat, imprescriptibilitat i inembargabilitat, així com la seva desafectació, el règim jurídic dels béns de domini privat, les concessions administratives, respectant

les bases de les obligacions contractuals, i l'administració, defensa i conservació del Patrimoni de la Comunitat d'Euskadi.

4. Les Institucions basques garantiran la conservació i promouran l'enriquiment del patrimoni històric, cultural i artístic d'Euskadi i dels béns que l'integren, qualsevol que sigui el seu règim jurídic i la seva titularitat.

Article 64.- Tribunal Basc de Comptes Públics

1. El Tribunal Basc de Comptes Públics és el suprem i únic òrgan fiscalizador de les activitats economicofinanceres del sector públic de la Comunitat d'Euskadi.

2. Com a òrgan dependent directament del Parlament Basc, exerceix les seves funcions per la seva delegació i amb jurisdicció sobre tot el territori de la Comunitat d'Euskadi.

3. Els membres del Tribunal Basc de Comptes Públics gaudiran de la mateixa independència i innamobilitat que els jutges.

4. Una Llei del Parlament Basc regularà la seva composició, organització i funcions, així com les garanties i procediment de la seva funció fiscalizadora i de processament de la responsabilitat comptable.

TÍTOL VI.- DEL RÈGIM DE RELACIÓ POLÍTICA AMB L'ÀMBIT EUROPEU I INTERNACIONAL

Capítol Primer.- De les Relacions amb Europa

Article 65.- Unió Europea

1. L'Estat incorporarà els compromisos derivats del present Estatut als Tractats de la Unió Europea en els termes que correspongui, en ordre a garantir el seu reconeixement i respecte en l'àmbit europeu.

2. De conformitat amb la normativa comunitària europea, la Comunitat d'Euskadi disposarà de representació directa en els òrgans de la Unió Europea. A tal efecte, el Govern espanyol habilitarà les vies necessàries per possibilitar la participació activa del Govern Basc en els diferents procedimients de presa de decisions de les Institucions Comunitàries en aquells assumptes que n'afectin les competències.

Així mateix, els representants de les Institucions basques formaran part de les delegacions de l'Estat en el Consell de Ministres de la Unió Europea en tots aquells assumptes que afectin el contingut de les polítiques públiques que en són exclusives.

3. El Govern Basc i el Govern espanyol arbitraran els sistemes de coordinació precisos per garantir la participació efectiva de la Comunitat d'Euskadi en l'elaboració, programació, distribució i execució dels diferents fons comunitaris.

4. Correspondrà a les Institucions basques la transposició de les Directives Comunitàries en l'àmbit de les seves competències.

5. L'Estat garantirà l'accés de les Institucions basques al Tribunal Europeu de Justícia, sempre que no es trobi previst el seu accés directe a la normativa Europea.

6. La Comunitat d'Euskadi constituirà una circumscripció electoral única en l'àmbit de les eleccions al Parlament Europeu.

Article 66.- Cooperació Transfronterera i Interregional europea

Les Institucions basques, en aplicació del principi de subsidiarietat, promouran la cooperació transfronterera i interregional en l'àmbit de la Unió Europea, com a instrument bàsic per edificar-hi la construcció d'una Europa basada en el reconeixement dels seus diferents pobles i col.lectivitats regionals com a factor d'enriquiment cultural i d'aprofundiment democràtica.

Capítol Segon.- De les Relacions Exteriors

Article 67.- Representació exterior

1. Les Institucions Públiques Basques desenvoluparan fora del Territori de la Comunitat d'Euskadi l'activitat necessària per a la defensa i la promoció dels interessos dels ciutadans i ciutadanes bascos, amb la possibilitat de subscriure, a tal efecte, acords, convenis i protocols amb institucions i organismes internacionals, en els àmbits de la seva pròpia competència.

2. Amb aquest objectiu, l'acció exterior del Govern Basc comptarà amb els recursos humans i materials necessaris, àdhuc, en el seu cas, la creació de delegacions i oficines de representació a l'exterior, l'estatut de les quals serà regulat per una Llei del Parlament Basc.

3. La Comunitat d'Euskadi podrà tenir presència directa en tots aquells organismes internacionals la pròpia regulació d'accés i participació de la qual així ho permeti i, en especial, en els relacionats amb la llengua, la cultura, la pau, la defensa dels drets humans i la cooperació, el desenvolupament sostenible i el medi ambient.

4. Els Centres Bascos a l'exterior tindran reconeixement oficial i constituiran un instrument essencial per al manteniment dels vincles de la

Comunitat d'Euskadi amb els membres de les comunitats basques a l'exterior, així com per al desenvolupament i foment de les relacions comercials, culturals, polítiques i institucionals amb els països on s'hi ubiquen.

Article 68.- Tractats i Convenis Internacionals

1. La formalització per part del Govern espanyol de tractats i convenis internacionals que suposin una alteració o restricció de les competències recollides en el present Estatut Polític exigirà l'autorització prèvia de les Institucions Comunes basques.

2. El Govern Basc participarà, com a part implicada, en el desenvolupament de les negociacions de tractats i convenis internacionals desenvolupats pel Govern espanyol, així com en els projectes de legislació duanera, quan afectin matèries d'interès específic per a la Comunitat d'Euskadi.

3. La Comunitat d'Euskadi executarà els tractats i convenis internacionals en tot allò que n'afecti les atribucions i competències.

Capítol Tercer.- De la Cooperació al Desenvolupament

Article 69. Solidaritat i Cooperació al Desenvolupament

La Comunitat d'Euskadi podrà desenvolupar una política pròpia de solidaritat i de cooperació amb els països en vies de desenvolupament, establint a tal efecte els programes i acords pertinents amb els països i zones destinataris, així com amb les organitzacions no governamentals i les institucions públiques i privades que calgui per garantir l'efectivitat i eficàcia de les polítiques de cooperació.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

1. En el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor del present Estatut, la Comunitat d'Euskadi assumirà materialment i començarà a exercir en plenitud totes les potestats, funcions i serveis sense excepció que li corresponen d'acord amb el seu règim d'autogovern, tot sense perjudici de la continuïtat en l'exercici i de la subrogació plena en les que ja té assumides la Comunitat Autònoma d'Euskadi.

2. Dins de l'esmentat termini de sis mesos, una Comissió Mixta de Transferències integrada per igual nombre de representants del Govern Basc i del Govern de l'Estat, per un sol cop i de manera definitiva, establirà els acords que procedeixin a fi de garantir la continuïtat dels serveis públics i traspassar els mitjans personals i matèrials de titularitat de l'Estat, que quedaran, respectivament, integrats a la Comunitat d'Euskadi o sota la seva titularitat

plena d'acord amb el seu règim d'autogovern. A tal efecte, es considerarà que les actes de la Comissió Mixta i els certificats que es lliuren en relació als inventaris i documents oficials de l'Estat seran suficients per a la titulació i inscripció dels béns en els Registres Oficials corresponents.

Al si de la Comissió Mixta citada, s'aprovaran els acords financers i es procedirà a la regularització dels fluxos financers que corresponguin entre la Comunitat d'Euskadi i l'Estat.

La falta d'acord en la Comissió Mixta no impedirà a la Comunitat d'Euskadi l'exercici de les atribucions o competències assumides, que les podrà exercir amb els seus propis mitjans i recursos financers, sense perjudici de poder reclamar amb posterioritat a l'Estat davant el Tribunal Superior de Justícia d'Euskadi els danys i perjudicis que s'hagin pogut derivar de l'endarreriment a l'hora de procedir-ne al traspàs degut.

3. A l'entrada en vigor del present Estatut, continuarà vigent el dret actualment aplicable a la Comunitat d'Euskadi fins que no es promulgui el seu dret propi, quan correspongui d'acord amb el seu règim d'autogovern.

DISPOSICIÓ FINAL

El model i règim de relació política entre la Comunitat d'Euskadi i l'Estat espanyol regulat en el present Estatut Polític succeirà i substituirà, a la seva entrada en vigor, el que fóra aprovat per Llei Orgànica 3/1979, de 18 de desembre, a l'Estatut d'autonomia per al País Basc.